

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Благомир Кирилов Папазов

за дисертационен труд на тема:

**„Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас
чрез дигитална обработка на фотографски изображения в
обучението по изобразително изкуство“**

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“

на ас. **Камен Мариус Теофилов**

докторант в редовна форма на обучение

по: научна област 1. Педагогически науки,

професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...,

научна специалност 05.07.03. Методика на обучението по

изобразително изкуство в

Шуменски университет „Епископ К. Преславски“, Педагогически факултет,

катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“.

I. Данни за дисертанта:

Камен Мариус Теофилов е роден на 01.10.1975 г. в гр. Шумен. Завършва висше образование в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ (2002 г.). От месец октомври 2002 г. работи последователно като преподавател по рисуване към ПГ по телекомуникации, ПГ по строителство, II основно училище „Доктор Петър Берон“ и СОУ „Йоан Екзарх Български“, Шумен.

След спечелен конкурс за асистент през 2017 г. в Шуменски университет „Епископ К. Преславски“ е на редовен трудов договор към катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“ в Педагогически факултет.

Ас. Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No РД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено - катедра „Визуални изкуства, теория и методика“.

Ас. Камен Мариус Теофилов е старателен и изключително отдаден на професията преподавател с много добри отзиви от колегията и студентите.

Освен преподавателска дейност ас. Теофилов участва в научни форуми с доклади, проявявай активна художествено-творческа дейност. Има изяви в областите на дизайна и фотографията.

II. Данни за докторантурата:

Представените от ас. Камен Теофилов материали, свързани със защитата на дисертационния труд, са в съответствие с условията и реда, установени в ЗВО (Глава V), Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешния Правилник на ШУ „Епископ К.Преславски”.

По-важните документирани процедури са:

- Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No PД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено: катедра „Визуални изкуства, теория и методика”.

– Срокът на завършване на докторантурата е до 3 години, считано от 16.02.2015 г.– 16.02.2018 г.. Изпълнени са всички изисквания, отчетени са всички дейности и са положени всички изпити по индивидуалния учебен план на докторанта, одобрен и приет от обучаващото звено – катедра „Визуални изкуства, теория и методика” към ПФ.

– Ас. Камен Мариус Теофилов е отчислен с право на защита със Заповед No PД-10-459/02.03.2018 г., считано от 16.02.2018 г. Дисертационният труд на докторанта е насочен за предварително обсъждане след решение на КС на „ВИТМ” (Прот. No КД-01-10/25.06.2018) и ФС на ПФ на ШУ „Епископ Константин Преславски“ от 25.06.2018 г. (Прот. No ФД-02-010/25.06.2018 г).

– На 10.07.2018 г. е проведено предварителното обсъждане на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов. Катедреният съвет на катедра „Визуални изкуства, теория и методика” е взел с явно гласуване решение, че докторантът има готовност за защита пред Научно жури (Протокол No КД-01-011/10.07.2018 г.).

Заявявам, че предвид така изложените факти за хода на докторантурата, подготовката и обсъждането на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов, **не намирам** допуснати нарушения в процедурата.

III. Данни за дисертацията и автореферата:

Дисертационният труд на ас. Камен Теофилов съдържа 244 страници основен текст и включва четири глави, увод, заключение и изводи и литература. Като отделно книжно тяло е оформено приложение с обем 126 страници. В дисертацията са оформени 30 броя диаграми, както и 47 таблици. Приложени са 108 броя снимки в основния текст, плюс още 82 в приложенията.

Там фигурират и план-конспектите на проведените експериментални уроци, както и формите на въпросниците към учениците от 5-ти и 6-ти клас.

В увода на дисертацията си ас. Камен Теофилов обосновава избора на темата на дисертационното изследване в контекста на формирането на дигиталната компетентност на учениците. Закономерно е изведена целта на изследването – *да се апробира (създаде) специфичен методически модел за активизиране на творческата креативност в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас чрез дигитално обработване на фотоизображения.*

В унисон с поставените цел и задачи се визират хипотезата, обекта и предмета на изследване, както и приложените методи на експерименталното изследване.

В първа глава, *„Еволюция на фотографията в контекста на изобразителното изкуство“* с обем 73 страници, е извършен обстоятелствен исторически обзор за еволюцията и ролята на фотографията в контекста на изобразителното изкуство. Тук се представя теоретично проучване на материали от български и чуждестранни библиографски източници по проблематиката на избраната тема, както изараждането и развитието на фотографията в контекста на нейната обвързаност с изобразителното изкуство

Във втора глава, *„Развитие на креативността на учениците в контекста на дигиталните компетенции“* се разглеждат методите, похватите и способите за активизиране на креативността на учениците.

В глава трета, *„Методология на експерименталното изследване“* се представя организацията на дисертационното изследване – целта, задачите, предмета, обекта и хипотезата на изследването. Основният метод е „Анализ и оценка на резултатите от изобразителната дейност“. В основата му стои диагностициране на продукти на ученическото творчество.

Последната четвърта глава *„Провеждане на експеримента“* представя провеждането на експерименталното изследване. Изложени са технологичните процедури на експерименталната работа и на емпирична основа се изследва ефективността от прилагането на дигиталната обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство.

Наблюденията и изобразителната дейност по време на експеримента, както и резултатите от него **показват, че работната хипотеза е доказана.** Заслуга за това има поставянето на акцент в обучението по Изобразително изкуство, в V и VI клас, върху дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop. Идеята целта и задачите на дисертационния труд активизират вътрешната мотивация за работа на учениците. В резултат на извършения педагогически експеримент **нараства стремежът на учениците към креативно себеизразяване, което повишава значително ефектът от изобразително-творческата им дейност в училище.**

Представеният автореферат, с обем от 42 страници, коректно отразява съдържанието, експерименталната изследователска работа, изводите и заключенията на дисертационният труд.

От направеният обстоен преглед по съдържанието на дисертацията и автореферата мога да обобщя, че **трудът е оригинален и е в съответствие с изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ШУ „Епископ К. Преславски“.**

IV. Научни приноси:

Представеният дисертационен труд на тема „Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на ас. Камен Мариус Теофилов е финализиран успешно.

1. Дисертационният труд разкрива важна сфера от проблемите на съвременното обучение по изобразителни изкуства. От извършените проучвания и експерименти се доказват убедително целта и задачите на експерименталното изследване, с което се разкрива една слабо проучена ниша в областта на художественото образование и естетическото възпитание.

2. С настоящия труд се обогатява наличната научна и практико-приложна литература в областта на интерактивните форми и съответни образователни технологии в педагогическата работа. Дисертационният труд убедително допълва информационната банка от методически и теоретични изследвания в областта на методиката на преподаване на изобразително изкуство в прогимназиалния етап на основното образование.

3. Изграден, въведен и апробиран е експериментален модел за внедряване, диагностика и проследяване на постиженията, свързани с дигитално обработване на фотоизображения в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас. Налице е създаването на подходяща среда за формиране и развитие на базови компетентности в сферата на пластичните изкуства и съответната методика на обучение.

4. Апробирани са система от критерии и показатели за оценка на обработени от учениците фотоизображения, както и използваният диагностичен инструментариум. Анализът и оценката на ученически творби доказват, че дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop активизира вътрешната мотивация за работата на учениците, в резултат на което нараства стремежът им за креативно себеизразяване.

5. Теоретичните и методически изводи от дисертационния труд са приложими в практиката на художниците-педагози в съвременното образование. Разработеният модел спомага за усъвършенстване на методическите дейности на учителите по изобразително изкуство общообразователните и художествени училища, като им предоставя необходимите познания и инструментариум за дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство за V и VI клас, което е и в унисон със съвременните Учебни програми.

V. Публикации и участия в научни форуми:

Ас. Камен Мариус Теофилов има необходимия брой публикации по темата на дисертационния си труд:

1. 2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Креативността и креативните прояви като аспект на новите учебни програми за 5. и 6. клас на средното училище. –В: Сборник с научни трудове от Пътуващ семинар „Иновации в образованието” на ШУ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017.

2.2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Някои приложения на програмата Photoshop в часовете по изобразително изкуство в средното училище. –В: Сборник с доклади от Научната конференция „Иновации в образованието“ на ПФ на ШУ „Епископ КонстантинПреславски”, Шумен, 2017.

3. 2015г.-Теофилов 2015: Теофилов, К. Психологически аспекти на творческия процес. –В: Годишник на ШУ „Епископ Константин Преславски” (25 –27.09.2015), Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски”, 2015, с. 542–546.

VI. Заключение:

След запознаване с представения отас. Камен Мариус Теофилов дисертационен труд на тема *„Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство“*, автореферата и публикациите на кандидата, както и извършеният от мен анализ върху значимостта на съдържащите се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята обща **положителна оценка**. Считаю, че представеният дисертационен труд на ас. Камен Мариус Теофилов **отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ**.

В заключение, **предлагам наас. Камен Мариус Теофилов да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”** по научната специалност 05.07.03. Методика на обучението по изобразително изкуство, в

научна област 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... и **препоръчвам** на уважаемото Научно жури да изготви **Доклад-предложение** до Факултетния съвет на ПФ за **присъждане на научната степен „доктор” на ас. Камен Мариус Теофилов.**

Изготвил становището:

(проф. д-р Благомир Папазов)

09.09.2018 г.

гр. Шумен

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Благомир Кирилов Папазов

за дисертационен труд на тема:

**„Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас
чрез дигитална обработка на фотографски изображения в
обучението по изобразително изкуство“**

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“

на ас. **Камен Мариус Теофилов**

докторант в редовна форма на обучение

по: научна област 1. Педагогически науки,

професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...,

научна специалност 05.07.03. Методика на обучението по

изобразително изкуство в

Шуменски университет „Епископ К. Преславски“, Педагогически факултет,
катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“.

I. Данни за дисертанта:

Камен Мариус Теофилов е роден на 01.10.1975 г. в гр. Шумен. Завършва висше образование в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ (2002 г.). От месец октомври 2002 г. работи последователно като преподавател по рисуване към ПГ по телекомуникации, ПГ по строителство, II основно училище „Доктор Петър Берон“ и СОУ „Йоан Екзарх Български“, Шумен.

След спечелен конкурс за асистент през 2017 г. в Шуменски университет „Епископ К. Преславски“ е на редовен трудов договор към катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“ в Педагогически факултет.

Ас. Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No РД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено - катедра „Визуални изкуства, теория и методика“.

Ас. Камен Мариус Теофилов е старателен и изключително отдаден на професията преподавател с много добри отзиви от колегията и студентите.

Освен преподавателска дейност ас. Теофилов участва в научни форуми с доклади, проявявай активна художествено-творческа дейност. Има изяви в областите на дизайна и фотографията.

II. Данни за докторантурата:

Представените от ас. Камен Теофилов материали, свързани със защитата на дисертационния труд, са в съответствие с условията и реда, установени в ЗВО (Глава V), Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешния Правилник на ШУ „Епископ К.Преславски”.

По-важните документирани процедури са:

- Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No PД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено: катедра „Визуални изкуства, теория и методика”.

– Срокът на завършване на докторантурата е до 3 години, считано от 16.02.2015 г.– 16.02.2018 г.. Изпълнени са всички изисквания, отчетени са всички дейности и са положени всички изпити по индивидуалния учебен план на докторанта, одобрен и приет от обучаващото звено – катедра „Визуални изкуства, теория и методика” към ПФ.

– Ас. Камен Мариус Теофилов е отчислен с право на защита със Заповед No PД-10-459/02.03.2018 г., считано от 16.02.2018 г. Дисертационният труд на докторанта е насочен за предварително обсъждане след решение на КС на „ВИТМ” (Прот. No КД-01-10/25.06.2018) и ФС на ПФ на ШУ „Епископ Константин Преславски“ от 25.06.2018 г. (Прот. No ФД-02-010/25.06.2018 г).

– На 10.07.2018 г. е проведено предварителното обсъждане на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов. Катедреният съвет на катедра „Визуални изкуства, теория и методика” е взел с явно гласуване решение, че докторантът има готовност за защита пред Научно жури (Протокол No КД-01-011/10.07.2018 г.).

Заявявам, че предвид така изложените факти за хода на докторантурата, подготовката и обсъждането на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов, **не намирам** допуснати нарушения в процедурата.

III. Данни за дисертацията и автореферата:

Дисертационният труд на ас. Камен Теофилов съдържа 244 страници основен текст и включва четири глави, увод, заключение и изводи и литература. Като отделно книжно тяло е оформено приложение с обем 126 страници. В дисертацията са оформени 30 броя диаграми, както и 47 таблици. Приложени са 108 броя снимки в основния текст, плюс още 82 в приложенията.

Там фигурират и план-конспектите на проведените експериментални уроци, както и формите на въпросниците към учениците от 5-ти и 6-ти клас.

В увода на дисертацията си ас. Камен Теофилов обосновава избора на темата на дисертационното изследване в контекста на формирането на дигиталната компетентност на учениците. Закономерно е изведена целта на изследването – *да се апробира (създаде) специфичен методически модел за активизиране на творческата креативност в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас чрез дигитално обработване на фотоизображения.*

В унисон с поставените цел и задачи се визират хипотезата, обекта и предмета на изследване, както и приложените методи на експерименталното изследване.

В първа глава, *„Еволюция на фотографията в контекста на изобразителното изкуство“* с обем 73 страници, е извършен обстоятелствен исторически обзор за еволюцията и ролята на фотографията в контекста на изобразителното изкуство. Тук се представя теоретично проучване на материали от български и чуждестранни библиографски източници по проблематиката на избраната тема, както изараждането и развитието на фотографията в контекста на нейната обвързаност с изобразителното изкуство

Във втора глава, *„Развитие на креативността на учениците в контекста на дигиталните компетенции“* се разглеждат методите, похватите и способите за активизиране на креативността на учениците.

В глава трета, *„Методология на експерименталното изследване“* се представя организацията на дисертационното изследване – целта, задачите, предмета, обекта и хипотезата на изследването. Основният метод е „Анализ и оценка на резултатите от изобразителната дейност“. В основата му стои диагностициране на продукти на ученическото творчество.

Последната четвърта глава *„Провеждане на експеримента“* представя провеждането на експерименталното изследване. Изложени са технологичните процедури на експерименталната работа и на емпирична основа се изследва ефективността от прилагането на дигиталната обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство.

Наблюденията и изобразителната дейност по време на експеримента, както и резултатите от него **показват, че работната хипотеза е доказана.** Заслуга за това има поставянето на акцент в обучението по Изобразително изкуство, в V и VI клас, върху дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop. Идеята целта и задачите на дисертационния труд активизират вътрешната мотивация за работа на учениците. В резултат на извършения педагогически експеримент **нараства стремежът на учениците към креативно себеизразяване, което повишава значително ефектът от изобразително-творческата им дейност в училище.**

Представеният автореферат, с обем от 42 страници, коректно отразява съдържанието, експерименталната изследователска работа, изводите и заключенията на дисертационният труд.

От направеният обстоен преглед по съдържанието на дисертацията и автореферата мога да обобщя, че **трудът е оригинален и е в съответствие с изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ШУ „Епископ К. Преславски“.**

IV. Научни приноси:

Представеният дисертационен труд на тема „Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на ас. Камен Мариус Теофилов е финализиран успешно.

1. Дисертационният труд разкрива важна сфера от проблемите на съвременното обучение по изобразителни изкуства. От извършените проучвания и експерименти се доказват убедително целта и задачите на експерименталното изследване, с което се разкрива една слабо проучена ниша в областта на художественото образование и естетическото възпитание.

2. С настоящия труд се обогатява наличната научна и практико-приложна литература в областта на интерактивните форми и съответни образователни технологии в педагогическата работа. Дисертационният труд убедително допълва информационната банка от методически и теоретични изследвания в областта на методиката на преподаване на изобразително изкуство в прогимназиалния етап на основното образование.

3. Изграден, въведен и апробиран е експериментален модел за внедряване, диагностика и проследяване на постиженията, свързани с дигитално обработване на фотоизображения в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас. Налице е създаването на подходяща среда за формиране и развитие на базови компетентности в сферата на пластичните изкуства и съответната методика на обучение.

4. Апробирани са система от критерии и показатели за оценка на обработени от учениците фотоизображения, както и използваният диагностичен инструментариум. Анализът и оценката на ученически творби доказват, че дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop активизира вътрешната мотивация за работата на учениците, в резултат на което нараства стремежът им за креативно себеизразяване.

5. Теоретичните и методически изводи от дисертационния труд са приложими в практиката на художниците-педагози в съвременното образование. Разработеният модел спомага за усъвършенстване на методическите дейности на учителите по изобразително изкуство общообразователните и художествени училища, като им предоставя необходимите познания и инструментариум за дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство за V и VI клас, което е и в унисон със съвременните Учебни програми.

V. Публикации и участия в научни форуми:

Ас. Камен Мариус Теофилов има необходимия брой публикации по темата на дисертационния си труд:

1. 2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Креативността и креативните прояви като аспект на новите учебни програми за 5. и 6. клас на средното училище. –В: Сборник с научни трудове от Пътуващ семинар „Иновации в образованието” на ШУ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017.

2. 2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Някои приложения на програмата Photoshop в часовете по изобразително изкуство в средното училище. –В: Сборник с доклади от Научната конференция „Иновации в образованието“ на ПФ на ШУ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017.

3. 2015г.-Теофилов 2015: Теофилов, К. Психологически аспекти на творческия процес. –В: Годишник на ШУ „Епископ Константин Преславски” (25 –27.09.2015), Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски”, 2015, с. 542–546.

VI. Заключение:

След запознаване с представения отас. Камен Мариус Теофилов дисертационен труд на тема „*Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство*“, автореферата и публикациите на кандидата, както и извършеният от мен анализ върху значимостта на съдържащите се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята обща **положителна оценка**. Считаю, че представеният дисертационен труд на ас. Камен Мариус Теофилов **отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ**.

В заключение, **предлагам на ас. Камен Мариус Теофилов да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”** по научната специалност 05.07.03. Методика на обучението по изобразително изкуство, в

научна област 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... и **препоръчвам** на уважаемото Научно жури да изготви **Доклад-предложение** до Факултетния съвет на ПФ за **присъждане на научната степен „доктор” на ас. Камен Мариус Теофилов.**

Изготвил становището:

(проф. д-р Благомир Папазов)

09.09.2018 г.

гр. Шумен

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Благомир Кирилов Папазов

за дисертационен труд на тема:

**„Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас
чрез дигитална обработка на фотографски изображения в
обучението по изобразително изкуство“**

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“

на ас. **Камен Мариус Теофилов**

докторант в редовна форма на обучение

по: научна област 1. Педагогически науки,

професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...,

научна специалност 05.07.03. Методика на обучението по

изобразително изкуство в

Шуменски университет „Епископ К. Преславски“, Педагогически факултет,

катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“.

I. Данни за дисертанта:

Камен Мариус Теофилов е роден на 01.10.1975 г. в гр. Шумен. Завършва висше образование в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ (2002 г.). От месец октомври 2002 г. работи последователно като преподавател по рисуване към ПГ по телекомуникации, ПГ по строителство, II основно училище „Доктор Петър Берон“ и СОУ „Йоан Екзарх Български“, Шумен.

След спечелен конкурс за асистент през 2017 г. в Шуменски университет „Епископ К. Преславски“ е на редовен трудов договор към катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“ в Педагогически факултет.

Ас. Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No РД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено - катедра „Визуални изкуства, теория и методика“.

Ас. Камен Мариус Теофилов е старателен и изключително отдаден на професията преподавател с много добри отзиви от колегията и студентите.

Освен преподавателска дейност ас. Теофилов участва в научни форуми с доклади, проявявай активна художествено-творческа дейност. Има изяви в областите на дизайна и фотографията.

II. Данни за докторантурата:

Представените от ас. Камен Теофилов материали, свързани със защитата на дисертационния труд, са в съответствие с условията и реда, установени в ЗВО (Глава V), Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешния Правилник на ШУ „Епископ К.Преславски”.

По-важните документирани процедури са:

- Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No РД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено: катедра „Визуални изкуства, теория и методика”.

– Срокът на завършване на докторантурата е до 3 години, считано от 16.02.2015 г.– 16.02.2018 г.. Изпълнени са всички изисквания, отчетени са всички дейности и са положени всички изпити по индивидуалния учебен план на докторанта, одобрен и приет от обучаващото звено – катедра „Визуални изкуства, теория и методика” към ПФ.

– Ас. Камен Мариус Теофилов е отчислен с право на защита със Заповед No РД-10-459/02.03.2018 г., считано от 16.02.2018 г. Дисертационният труд на докторанта е насочен за предварително обсъждане след решение на КС на „ВИТМ” (Прот. No КД-01-10/25.06.2018) и ФС на ПФ на ШУ „Епископ Константин Преславски“ от 25.06.2018 г. (Прот. No ФД-02-010/25.06.2018 г.).

– На 10.07.2018 г. е проведено предварителното обсъждане на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов. Катедреният съвет на катедра „Визуални изкуства, теория и методика” е взел с явно гласуване решение, че докторантът има готовност за защита пред Научно жури (Протокол No КД-01-011/10.07.2018 г.).

Заявявам, че предвид така изложените факти за хода на докторантурата, подготовката и обсъждането на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов, **не намирам** допуснати нарушения в процедурата.

III. Данни за дисертацията и автореферата:

Дисертационният труд на ас. Камен Теофилов съдържа 244 страници основен текст и включва четири глави, увод, заключение и изводи и литература. Като отделно книжно тяло е оформено приложение с обем 126 страници. В дисертацията са оформени 30 броя диаграми, както и 47 таблици. Приложени са 108 броя снимки в основния текст, плюс още 82 в приложенията.

Там фигурират и план-конспектите на проведените експериментални уроци, както и формите на въпросниците към учениците от 5-ти и 6-ти клас.

В увода на дисертацията си ас. Камен Теофилов обосновава избора на темата на дисертационното изследване в контекста на формирането на дигиталната компетентност на учениците. Закономерно е изведена целта на изследването – *да се апробира (създаде) специфичен методически модел за активизиране на творческата креативност в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас чрез дигитално обработване на фотоизображения.*

В унисон с поставените цел и задачи се визират хипотезата, обекта и предмета на изследване, както и приложените методи на експерименталното изследване.

В първа глава, *„Еволюция на фотографията в контекста на изобразителното изкуство“* с обем 73 страници, е извършен обстоятелствен исторически обзор за еволюцията и ролята на фотографията в контекста на изобразителното изкуство. Тук се представя теоретично проучване на материали от български и чуждестранни библиографски източници по проблематиката на избраната тема, както изараждането и развитието на фотографията в контекста на нейната обвързаност с изобразителното изкуство

Във втора глава, *„Развитие на креативността на учениците в контекста на дигиталните компетенции“* се разглеждат методите, похватите и способите за активизиране на креативността на учениците.

В глава трета, *„Методология на експерименталното изследване“* се представя организацията на дисертационното изследване – целта, задачите, предмета, обекта и хипотезата на изследването. Основният метод е „Анализ и оценка на резултатите от изобразителната дейност“. В основата му стои диагностициране на продукти на ученическото творчество.

Последната четвърта глава *„Провеждане на експеримента“* представя провеждането на експерименталното изследване. Изложени са технологичните процедури на експерименталната работа и на емпирична основа се изследва ефективността от прилагането на дигиталната обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство.

Наблюденията и изобразителната дейност по време на експеримента, както и резултатите от него **показват, че работната хипотеза е доказана.** Заслуга за това има поставянето на акцент в обучението по Изобразително изкуство, в V и VI клас, върху дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop. Идеята целта и задачите на дисертационния труд активизират вътрешната мотивация за работа на учениците. В резултат на извършения педагогически експеримент **нараства стремежът на учениците към креативно себеизразяване, което повишава значително ефектът от изобразително-творческата им дейност в училище.**

Представеният автореферат, с обем от 42 страници, коректно отразява съдържанието, експерименталната изследователска работа, изводите и заключенията на дисертационният труд.

От направеният обстоен преглед по съдържанието на дисертацията и автореферата мога да обобщя, че **трудът е оригинален и е в съответствие с изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ШУ „Епископ К. Преславски“.**

IV. Научни приноси:

Представеният дисертационен труд на тема „Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на ас. Камен Мариус Теофилов е финализиран успешно.

1. Дисертационният труд разкрива важна сфера от проблемите на съвременното обучение по изобразителни изкуства. От извършените проучвания и експерименти се доказват убедително целта и задачите на експерименталното изследване, с което се разкрива една слабо проучена ниша в областта на художественото образование и естетическото възпитание.

2. С настоящия труд се обогатява наличната научна и практико-приложна литература в областта на интерактивните форми и съответни образователни технологии в педагогическата работа. Дисертационният труд убедително допълва информационната банка от методически и теоретични изследвания в областта на методиката на преподаване на изобразително изкуство в прогимназиалния етап на основното образование.

3. Изграден, въведен и апробиран е експериментален модел за внедряване, диагностика и проследяване на постиженията, свързани с дигитално обработване на фотоизображения в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас. Налице е създаването на подходяща среда за формиране и развитие на базови компетентности в сферата на пластичните изкуства и съответната методика на обучение.

4. Апробирани са система от критерии и показатели за оценка на обработени от учениците фотоизображения, както и използваният диагностичен инструментариум. Анализът и оценката на ученически творби доказват, че дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop активизира вътрешната мотивация за работата на учениците, в резултат на което нараства стремежът им за креативно себеизразяване.

5. Теоретичните и методически изводи от дисертационния труд са приложими в практиката на художниците-педагози в съвременното образование. Разработеният модел спомага за усъвършенстване на методическите дейности на учителите по изобразително изкуство общообразователните и художествени училища, като им предоставя необходимите познания и инструментариум за дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство за V и VI клас, което е и в унисон със съвременните Учебни програми.

V. Публикации и участия в научни форуми:

Ас. Камен Мариус Теофилов има необходимия брой публикации по темата на дисертационния си труд:

1. 2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Креативността и креативните прояви като аспект на новите учебни програми за 5. и 6. клас на средното училище. –В: Сборник с научни трудове от Пътуващ семинар „Иновации в образованието” на ШУ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017.

2. 2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Някои приложения на програмата Photoshop в часовете по изобразително изкуство в средното училище. –В: Сборник с доклади от Научната конференция „Иновации в образованието“ на ПФ на ШУ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017.

3. 2015г.-Теофилов 2015: Теофилов, К. Психологически аспекти на творческия процес. –В: Годишник на ШУ „Епископ Константин Преславски” (25 –27.09.2015), Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски”, 2015, с. 542–546.

VI. Заключение:

След запознаване с представения отас. Камен Мариус Теофилов дисертационен труд на тема „*Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство*“, автореферата и публикациите на кандидата, както и извършеният от мен анализ върху значимостта на съдържащите се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята обща **положителна оценка**. Считаю, че представеният дисертационен труд на ас. Камен Мариус Теофилов **отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ**.

В заключение, **предлагам на ас. Камен Мариус Теофилов да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”** по научната специалност 05.07.03. Методика на обучението по изобразително изкуство, в

научна област 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... и **препоръчвам** на уважаемото Научно жури да изготви **Доклад-предложение** до Факултетния съвет на ПФ за **присъждане на научната степен „доктор” на ас. Камен Мариус Теофилов.**

Изготвил становището:

(проф. д-р Благомир Папазов)

09.09.2018 г.

гр. Шумен

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Благомир Кирилов Папазов

за дисертационен труд на тема:

**„Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас
чрез дигитална обработка на фотографски изображения в
обучението по изобразително изкуство“**

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“

на ас. **Камен Мариус Теофилов**

докторант в редовна форма на обучение

по: научна област 1. Педагогически науки,

професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...,

научна специалност 05.07.03. Методика на обучението по

изобразително изкуство в

Шуменски университет „Епископ К. Преславски“, Педагогически факултет,
катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“.

I. Данни за дисертанта:

Камен Мариус Теофилов е роден на 01.10.1975 г. в гр. Шумен. Завършва висше образование в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ (2002 г.). От месец октомври 2002 г. работи последователно като преподавател по рисуване към ПГ по телекомуникации, ПГ по строителство, II основно училище „Доктор Петър Берон“ и СОУ „Йоан Екзарх Български“, Шумен.

След спечелен конкурс за асистент през 2017 г. в Шуменски университет „Епископ К. Преславски“ е на редовен трудов договор към катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“ в Педагогически факултет.

Ас. Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No РД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено - катедра „Визуални изкуства, теория и методика“.

Ас. Камен Мариус Теофилов е старателен и изключително отдаден на професията преподавател с много добри отзиви от колегията и студентите.

Освен преподавателска дейност ас. Теофилов участва в научни форуми с доклади, проявявай активна художествено-творческа дейност. Има изяви в областите на дизайна и фотографията.

II. Данни за докторантурата:

Представените от ас. Камен Теофилов материали, свързани със защитата на дисертационния труд, са в съответствие с условията и реда, установени в ЗВО (Глава V), Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешния Правилник на ШУ „Епископ К.Преславски”.

По-важните документирани процедури са:

- Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No РД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено: катедра „Визуални изкуства, теория и методика”.

– Срокът на завършване на докторантурата е до 3 години, считано от 16.02.2015 г.– 16.02.2018 г.. Изпълнени са всички изисквания, отчетени са всички дейности и са положени всички изпити по индивидуалния учебен план на докторанта, одобрен и приет от обучаващото звено – катедра „Визуални изкуства, теория и методика” към ПФ.

– Ас. Камен Мариус Теофилов е отчислен с право на защита със Заповед No РД-10-459/02.03.2018 г., считано от 16.02.2018 г. Дисертационният труд на докторанта е насочен за предварително обсъждане след решение на КС на „ВИТМ” (Прот. No КД-01-10/25.06.2018) и ФС на ПФ на ШУ „Епископ Константин Преславски“ от 25.06.2018 г. (Прот. No ФД-02-010/25.06.2018 г).

– На 10.07.2018 г. е проведено предварителното обсъждане на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов. Катедреният съвет на катедра „Визуални изкуства, теория и методика” е взел с явно гласуване решение, че докторантът има готовност за защита пред Научно жури (Протокол No КД-01-011/10.07.2018 г.).

Заявявам, че предвид така изложените факти за хода на докторантурата, подготовката и обсъждането на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов, **не намирам** допуснати нарушения в процедурата.

III. Данни за дисертацията и автореферата:

Дисертационният труд на ас. Камен Теофилов съдържа 244 страници основен текст и включва четири глави, увод, заключение и изводи и литература. Като отделно книжно тяло е оформено приложение с обем 126 страници. В дисертацията са оформени 30 броя диаграми, както и 47 таблици. Приложени са 108 броя снимки в основния текст, плюс още 82 в приложенията.

Там фигурират и план-конспектите на проведените експериментални уроци, както и формите на въпросниците към учениците от 5-ти и 6-ти клас.

В увода на дисертацията си ас. Камен Теофилов обосновава избора на темата на дисертационното изследване в контекста на формирането на дигиталната компетентност на учениците. Закономерно е изведена целта на изследването – *да се апробира (създаде) специфичен методически модел за активизиране на творческата креативност в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас чрез дигитално обработване на фотоизображения.*

В унисон с поставените цел и задачи се визират хипотезата, обекта и предмета на изследване, както и приложените методи на експерименталното изследване.

В първа глава, *„Еволюция на фотографията в контекста на изобразителното изкуство“* с обем 73 страници, е извършен обстоятелствен исторически обзор за еволюцията и ролята на фотографията в контекста на изобразителното изкуство. Тук се представя теоретично проучване на материали от български и чуждестранни библиографски източници по проблематиката на избраната тема, както изараждането и развитието на фотографията в контекста на нейната обвързаност с изобразителното изкуство

Във втора глава, *„Развитие на креативността на учениците в контекста на дигиталните компетенции“* се разглеждат методите, похватите и способите за активизиране на креативността на учениците.

В глава трета, *„Методология на експерименталното изследване“* се представя организацията на дисертационното изследване – целта, задачите, предмета, обекта и хипотезата на изследването. Основният метод е „Анализ и оценка на резултатите от изобразителната дейност“. В основата му стои диагностициране на продукти на ученическото творчество.

Последната четвърта глава *„Провеждане на експеримента“* представя провеждането на експерименталното изследване. Изложени са технологичните процедури на експерименталната работа и на емпирична основа се изследва ефективността от прилагането на дигиталната обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство.

Наблюденията и изобразителната дейност по време на експеримента, както и резултатите от него **показват, че работната хипотеза е доказана.** Заслуга за това има поставянето на акцент в обучението по Изобразително изкуство, в V и VI клас, върху дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop. Идеята целта и задачите на дисертационния труд активизират вътрешната мотивация за работа на учениците. В резултат на извършения педагогически експеримент **нараства стремежът на учениците към креативно себеизразяване, което повишава значително ефектът от изобразително-творческата им дейност в училище.**

Представеният автореферат, с обем от 42 страници, коректно отразява съдържанието, експерименталната изследователска работа, изводите и заключенията на дисертационният труд.

От направеният обстоен преглед по съдържанието на дисертацията и автореферата мога да обобщя, че **трудът е оригинален и е в съответствие с изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ШУ „Епископ К. Преславски“.**

IV. Научни приноси:

Представеният дисертационен труд на тема „Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на ас. Камен Мариус Теофилов е финализиран успешно.

1. Дисертационният труд разкрива важна сфера от проблемите на съвременното обучение по изобразителни изкуства. От извършените проучвания и експерименти се доказват убедително целта и задачите на експерименталното изследване, с което се разкрива една слабо проучена ниша в областта на художественото образование и естетическото възпитание.

2. С настоящия труд се обогатява наличната научна и практико-приложна литература в областта на интерактивните форми и съответни образователни технологии в педагогическата работа. Дисертационният труд убедително допълва информационната банка от методически и теоретични изследвания в областта на методиката на преподаване на изобразително изкуство в прогимназиалния етап на основното образование.

3. Изграден, въведен и апробиран е експериментален модел за внедряване, диагностика и проследяване на постиженията, свързани с дигитално обработване на фотоизображения в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас. Налице е създаването на подходяща среда за формиране и развитие на базови компетентности в сферата на пластичните изкуства и съответната методика на обучение.

4. Апробирани са система от критерии и показатели за оценка на обработени от учениците фотоизображения, както и използваният диагностичен инструментариум. Анализът и оценката на ученически творби доказват, че дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop активизира вътрешната мотивация за работата на учениците, в резултат на което нараства стремежът им за креативно себеизразяване.

5. Теоретичните и методически изводи от дисертационния труд са приложими в практиката на художниците-педагози в съвременното образование. Разработеният модел спомага за усъвършенстване на методическите дейности на учителите по изобразително изкуство общообразователните и художествени училища, като им предоставя необходимите познания и инструментариум за дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство за V и VI клас, което е и в унисон със съвременните Учебни програми.

V. Публикации и участия в научни форуми:

Ас. Камен Мариус Теофилов има необходимия брой публикации по темата на дисертационния си труд:

1. 2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Креативността и креативните прояви като аспект на новите учебни програми за 5. и 6. клас на средното училище. –В: Сборник с научни трудове от Пътуващ семинар „Иновации в образованието” на ШУ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017.

2.2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Някои приложения на програмата Photoshop в часовете по изобразително изкуство в средното училище. –В: Сборник с доклади от Научната конференция „Иновации в образованието“ на ПФ на ШУ „Епископ КонстантинПреславски”, Шумен, 2017.

3. 2015г.-Теофилов 2015: Теофилов, К. Психологически аспекти на творческия процес. –В: Годишник на ШУ „Епископ Константин Преславски” (25 –27.09.2015), Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски”, 2015, с. 542–546.

VI. Заключение:

След запознаване с представения отас. Камен Мариус Теофилов дисертационен труд на тема „*Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство*“, автореферата и публикациите на кандидата, както и извършеният от мен анализ върху значимостта на съдържащите се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята обща **положителна оценка**. Считаю, че представеният дисертационен труд на ас. Камен Мариус Теофилов **отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ**.

В заключение, **предлагам наас. Камен Мариус Теофилов да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”** по научната специалност 05.07.03. Методика на обучението по изобразително изкуство, в

научна област 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... и **препоръчвам** на уважаемото Научно жури да изготви **Доклад-предложение** до Факултетния съвет на ПФ за **присъждане на научната степен „доктор” на ас. Камен Мариус Теофилов.**

Изготвил становището:

(проф. д-р Благомир Папазов)

09.09.2018 г.

гр. Шумен

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Благомир Кирилов Папазов

за дисертационен труд на тема:

**„Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас
чрез дигитална обработка на фотографски изображения в
обучението по изобразително изкуство“**

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“

на ас. **Камен Мариус Теофилов**

докторант в редовна форма на обучение

по: научна област 1. Педагогически науки,

професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...,

научна специалност 05.07.03. Методика на обучението по

изобразително изкуство в

Шуменски университет „Епископ К. Преславски“, Педагогически факултет,
катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“.

I. Данни за дисертанта:

Камен Мариус Теофилов е роден на 01.10.1975 г. в гр. Шумен. Завършва висше образование в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ (2002 г.). От месец октомври 2002 г. работи последователно като преподавател по рисуване към ПГ по телекомуникации, ПГ по строителство, II основно училище „Доктор Петър Берон“ и СОУ „Йоан Екзарх Български“, Шумен.

След спечелен конкурс за асистент през 2017 г. в Шуменски университет „Епископ К. Преславски“ е на редовен трудов договор към катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“ в Педагогически факултет.

Ас. Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No РД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено - катедра „Визуални изкуства, теория и методика“.

Ас. Камен Мариус Теофилов е старателен и изключително отдаден на професията преподавател с много добри отзиви от колегията и студентите.

Освен преподавателска дейност ас. Теофилов участва в научни форуми с доклади, проявявай активна художествено-творческа дейност. Има изяви в областите на дизайна и фотографията.

II. Данни за докторантурата:

Представените от ас. Камен Теофилов материали, свързани със защитата на дисертационния труд, са в съответствие с условията и реда, установени в ЗВО (Глава V), Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешния Правилник на ШУ „Епископ К.Преславски”.

По-важните документирани процедури са:

- Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No PД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено: катедра „Визуални изкуства, теория и методика”.

– Срокът на завършване на докторантурата е до 3 години, считано от 16.02.2015 г.– 16.02.2018 г.. Изпълнени са всички изисквания, отчетени са всички дейности и са положени всички изпити по индивидуалния учебен план на докторанта, одобрен и приет от обучаващото звено – катедра „Визуални изкуства, теория и методика” към ПФ.

– Ас. Камен Мариус Теофилов е отчислен с право на защита със Заповед No PД-10-459/02.03.2018 г., считано от 16.02.2018 г. Дисертационният труд на докторанта е насочен за предварително обсъждане след решение на КС на „ВИТМ” (Прот. No КД-01-10/25.06.2018) и ФС на ПФ на ШУ „Епископ Константин Преславски“ от 25.06.2018 г. (Прот. No ФД-02-010/25.06.2018 г).

– На 10.07.2018 г. е проведено предварителното обсъждане на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов. Катедреният съвет на катедра „Визуални изкуства, теория и методика” е взел с явно гласуване решение, че докторантът има готовност за защита пред Научно жури (Протокол No КД-01-011/10.07.2018 г.).

Заявявам, че предвид така изложените факти за хода на докторантурата, подготовката и обсъждането на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов, **не намирам** допуснати нарушения в процедурата.

III. Данни за дисертацията и автореферата:

Дисертационният труд на ас. Камен Теофилов съдържа 244 страници основен текст и включва четири глави, увод, заключение и изводи и литература. Като отделно книжно тяло е оформено приложение с обем 126 страници. В дисертацията са оформени 30 броя диаграми, както и 47 таблици. Приложени са 108 броя снимки в основния текст, плюс още 82 в приложенията.

Там фигурират и план-конспектите на проведените експериментални уроци, както и формите на въпросниците към учениците от 5-ти и 6-ти клас.

В увода на дисертацията си ас. Камен Теофилов обосновава избора на темата на дисертационното изследване в контекста на формирането на дигиталната компетентност на учениците. Закономерно е изведена целта на изследването – *да се апробира (създаде) специфичен методически модел за активизиране на творческата креативност в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас чрез дигитално обработване на фотоизображения.*

В унисон с поставените цел и задачи се визират хипотезата, обекта и предмета на изследване, както и приложените методи на експерименталното изследване.

В първа глава, *„Еволюция на фотографията в контекста на изобразителното изкуство“* с обем 73 страници, е извършен обстоятелствен исторически обзор за еволюцията и ролята на фотографията в контекста на изобразителното изкуство. Тук се представя теоретично проучване на материали от български и чуждестранни библиографски източници по проблематиката на избраната тема, както изараждането и развитието на фотографията в контекста на нейната обвързаност с изобразителното изкуство

Във втора глава, *„Развитие на креативността на учениците в контекста на дигиталните компетенции“* се разглеждат методите, похватите и способите за активизиране на креативността на учениците.

В глава трета, *„Методология на експерименталното изследване“* се представя организацията на дисертационното изследване – целта, задачите, предмета, обекта и хипотезата на изследването. Основният метод е „Анализ и оценка на резултатите от изобразителната дейност“. В основата му стои диагностициране на продукти на ученическото творчество.

Последната четвърта глава *„Провеждане на експеримента“* представя провеждането на експерименталното изследване. Изложени са технологичните процедури на експерименталната работа и на емпирична основа се изследва ефективността от прилагането на дигиталната обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство.

Наблюденията и изобразителната дейност по време на експеримента, както и резултатите от него **показват, че работната хипотеза е доказана.** Заслуга за това има поставянето на акцент в обучението по Изобразително изкуство, в V и VI клас, върху дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop. Идеята целта и задачите на дисертационния труд активизират вътрешната мотивация за работа на учениците. В резултат на извършения педагогически експеримент **нараства стремежът на учениците към креативно себеизразяване, което повишава значително ефектът от изобразително-творческата им дейност в училище.**

Представеният автореферат, с обем от 42 страници, коректно отразява съдържанието, експерименталната изследователска работа, изводите и заключенията на дисертационният труд.

От направеният обстоен преглед по съдържанието на дисертацията и автореферата мога да обобщя, че **трудът е оригинален и е в съответствие с изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ШУ „Епископ К. Преславски“.**

IV. Научни приноси:

Представеният дисертационен труд на тема „Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на ас. Камен Мариус Теофилов е финализиран успешно.

1. Дисертационният труд разкрива важна сфера от проблемите на съвременното обучение по изобразителни изкуства. От извършените проучвания и експерименти се доказват убедително целта и задачите на експерименталното изследване, с което се разкрива една слабо проучена ниша в областта на художественото образование и естетическото възпитание.

2. С настоящия труд се обогатява наличната научна и практико-приложна литература в областта на интерактивните форми и съответни образователни технологии в педагогическата работа. Дисертационният труд убедително допълва информационната банка от методически и теоретични изследвания в областта на методиката на преподаване на изобразително изкуство в прогимназиалния етап на основното образование.

3. Изграден, въведен и апробиран е експериментален модел за внедряване, диагностика и проследяване на постиженията, свързани с дигитално обработване на фотоизображения в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас. Налице е създаването на подходяща среда за формиране и развитие на базови компетентности в сферата на пластичните изкуства и съответната методика на обучение.

4. Апробирани са система от критерии и показатели за оценка на обработени от учениците фотоизображения, както и използваният диагностичен инструментариум. Анализът и оценката на ученически творби доказват, че дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop активизира вътрешната мотивация за работата на учениците, в резултат на което нараства стремежът им за креативно себеизразяване.

5. Теоретичните и методически изводи от дисертационния труд са приложими в практиката на художниците-педагози в съвременното образование. Разработеният модел спомага за усъвършенстване на методическите дейности на учителите по изобразително изкуство общообразователните и художествени училища, като им предоставя необходимите познания и инструментариум за дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство за V и VI клас, което е и в унисон със съвременните Учебни програми.

V. Публикации и участия в научни форуми:

Ас. Камен Мариус Теофилов има необходимия брой публикации по темата на дисертационния си труд:

1. 2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Креативността и креативните прояви като аспект на новите учебни програми за 5. и 6. клас на средното училище. –В: Сборник с научни трудове от Пътуващ семинар „Иновации в образованието” на ШУ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017.

2.2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Някои приложения на програмата Photoshop в часовете по изобразително изкуство в средното училище. –В: Сборник с доклади от Научната конференция „Иновации в образованието“ на ПФ на ШУ „Епископ КонстантинПреславски”, Шумен, 2017.

3. 2015г.-Теофилов 2015: Теофилов, К. Психологически аспекти на творческия процес. –В: Годишник на ШУ „Епископ Константин Преславски” (25 –27.09.2015), Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски”, 2015, с. 542–546.

VI. Заключение:

След запознаване с представения отас. Камен Мариус Теофилов дисертационен труд на тема „*Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство*“, автореферата и публикациите на кандидата, както и извършеният от мен анализ върху значимостта на съдържащите се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята обща **положителна оценка**. Считаю, че представеният дисертационен труд на ас. Камен Мариус Теофилов **отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ**.

В заключение, **предлагам наас. Камен Мариус Теофилов да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”** по научната специалност 05.07.03. Методика на обучението по изобразително изкуство, в

научна област 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... и **препоръчвам** на уважаемото Научно жури да изготви **Доклад-предложение** до Факултетния съвет на ПФ за **присъждане на научната степен „доктор” на ас. Камен Мариус Теофилов.**

Изготвил становището:

(проф. д-р Благомир Папазов)

09.09.2018 г.

гр. Шумен

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Благомир Кирилов Папазов

за дисертационен труд на тема:

**„Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас
чрез дигитална обработка на фотографски изображения в
обучението по изобразително изкуство“**

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“

на ас. **Камен Мариус Теофилов**

докторант в редовна форма на обучение

по: научна област 1. Педагогически науки,

професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...,

научна специалност 05.07.03. Методика на обучението по

изобразително изкуство в

Шуменски университет „Епископ К. Преславски“, Педагогически факултет,
катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“.

I. Данни за дисертанта:

Камен Мариус Теофилов е роден на 01.10.1975 г. в гр. Шумен. Завършва висше образование в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ (2002 г.). От месец октомври 2002 г. работи последователно като преподавател по рисуване към ПГ по телекомуникации, ПГ по строителство, II основно училище „Доктор Петър Берон“ и СОУ „Йоан Екзарх Български“, Шумен.

След спечелен конкурс за асистент през 2017 г. в Шуменски университет „Епископ К. Преславски“ е на редовен трудов договор към катедра „Визуални изкуства, Теория и методика“ в Педагогически факултет.

Ас. Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No РД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено - катедра „Визуални изкуства, теория и методика“.

Ас. Камен Мариус Теофилов е старателен и изключително отдаден на професията преподавател с много добри отзиви от колегията и студентите.

Освен преподавателска дейност ас. Теофилов участва в научни форуми с доклади, проявявай активна художествено-творческа дейност. Има изяви в областите на дизайна и фотографията.

II. Данни за докторантурата:

Представените от ас. Камен Теофилов материали, свързани със защитата на дисертационния труд, са в съответствие с условията и реда, установени в ЗВО (Глава V), Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешния Правилник на ШУ „Епископ К.Преславски”.

По-важните документирани процедури са:

- Камен Мариус Теофилов е зачислен за обучение в Докторска програма „Методика на обучението по изобразително изкуство“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна област 1. Педагогически науки, със Заповед No PД-10-446 от 25.02.2015 г., в научно звено: катедра „Визуални изкуства, теория и методика”.

– Срокът на завършване на докторантурата е до 3 години, считано от 16.02.2015 г.– 16.02.2018 г.. Изпълнени са всички изисквания, отчетени са всички дейности и са положени всички изпити по индивидуалния учебен план на докторанта, одобрен и приет от обучаващото звено – катедра „Визуални изкуства, теория и методика” към ПФ.

– Ас. Камен Мариус Теофилов е отчислен с право на защита със Заповед No PД-10-459/02.03.2018 г., считано от 16.02.2018 г. Дисертационният труд на докторанта е насочен за предварително обсъждане след решение на КС на „ВИТМ” (Прот. No КД-01-10/25.06.2018) и ФС на ПФ на ШУ „Епископ Константин Преславски“ от 25.06.2018 г. (Прот. No ФД-02-010/25.06.2018 г).

– На 10.07.2018 г. е проведено предварителното обсъждане на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов. Катедреният съвет на катедра „Визуални изкуства, теория и методика” е взел с явно гласуване решение, че докторантът има готовност за защита пред Научно жури (Протокол No КД-01-011/10.07.2018 г.).

Заявявам, че предвид така изложените факти за хода на докторантурата, подготовката и обсъждането на дисертационния труд на ас. Камен Теофилов, **не намирам** допуснати нарушения в процедурата.

III. Данни за дисертацията и автореферата:

Дисертационният труд на ас. Камен Теофилов съдържа 244 страници основен текст и включва четири глави, увод, заключение и изводи и литература. Като отделно книжно тяло е оформено приложение с обем 126 страници. В дисертацията са оформени 30 броя диаграми, както и 47 таблици. Приложени са 108 броя снимки в основния текст, плюс още 82 в приложенията.

Там фигурират и план-конспектите на проведените експериментални уроци, както и формите на въпросниците към учениците от 5-ти и 6-ти клас.

В увода на дисертацията си ас. Камен Теофилов обосновава избора на темата на дисертационното изследване в контекста на формирането на дигиталната компетентност на учениците. Закономерно е изведена целта на изследването – *да се апробира (създаде) специфичен методически модел за активизиране на творческата креативност в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас чрез дигитално обработване на фотоизображения.*

В унисон с поставените цел и задачи се визират хипотезата, обекта и предмета на изследване, както и приложените методи на експерименталното изследване.

В първа глава, *„Еволюция на фотографията в контекста на изобразителното изкуство“* с обем 73 страници, е извършен обстоятелствен исторически обзор за еволюцията и ролята на фотографията в контекста на изобразителното изкуство. Тук се представя теоретично проучване на материали от български и чуждестранни библиографски източници по проблематиката на избраната тема, както изараждането и развитието на фотографията в контекста на нейната обвързаност с изобразителното изкуство

Във втора глава, *„Развитие на креативността на учениците в контекста на дигиталните компетенции“* се разглеждат методите, похватите и способите за активизиране на креативността на учениците.

В глава трета, *„Методология на експерименталното изследване“* се представя организацията на дисертационното изследване – целта, задачите, предмета, обекта и хипотезата на изследването. Основният метод е „Анализ и оценка на резултатите от изобразителната дейност“. В основата му стои диагностициране на продукти на ученическото творчество.

Последната четвърта глава *„Провеждане на експеримента“* представя провеждането на експерименталното изследване. Изложени са технологичните процедури на експерименталната работа и на емпирична основа се изследва ефективността от прилагането на дигиталната обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство.

Наблюденията и изобразителната дейност по време на експеримента, както и резултатите от него **показват, че работната хипотеза е доказана.** Заслуга за това има поставянето на акцент в обучението по Изобразително изкуство, в V и VI клас, върху дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop. Идеята целта и задачите на дисертационния труд активизират вътрешната мотивация за работа на учениците. В резултат на извършения педагогически експеримент **нараства стремежът на учениците към креативно себеизразяване, което повишава значително ефектът от изобразително-творческата им дейност в училище.**

Представеният автореферат, с обем от 42 страници, коректно отразява съдържанието, експерименталната изследователска работа, изводите и заключенията на дисертационният труд.

От направеният обстоен преглед по съдържанието на дисертацията и автореферата мога да обобщя, че **трудът е оригинален и е в съответствие с изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ШУ „Епископ К. Преславски“.**

IV. Научни приноси:

Представеният дисертационен труд на тема „Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на ас. Камен Мариус Теофилов е финализиран успешно.

1. Дисертационният труд разкрива важна сфера от проблемите на съвременното обучение по изобразителни изкуства. От извършените проучвания и експерименти се доказват убедително целта и задачите на експерименталното изследване, с което се разкрива една слабо проучена ниша в областта на художественото образование и естетическото възпитание.

2. С настоящия труд се обогатява наличната научна и практико-приложна литература в областта на интерактивните форми и съответни образователни технологии в педагогическата работа. Дисертационният труд убедително допълва информационната банка от методически и теоретични изследвания в областта на методиката на преподаване на изобразително изкуство в прогимназиалния етап на основното образование.

3. Изграден, въведен и апробиран е експериментален модел за внедряване, диагностика и проследяване на постиженията, свързани с дигитално обработване на фотоизображения в изобразителната дейност на учениците от V и VI клас. Налице е създаването на подходяща среда за формиране и развитие на базови компетентности в сферата на пластичните изкуства и съответната методика на обучение.

4. Апробирани са система от критерии и показатели за оценка на обработени от учениците фотоизображения, както и използваният диагностичен инструментариум. Анализът и оценката на ученически творби доказват, че дигиталното обработване на фотоизображения чрез софтуерната програма Photoshop активизира вътрешната мотивация за работата на учениците, в резултат на което нараства стремежът им за креативно себеизразяване.

5. Теоретичните и методически изводи от дисертационния труд са приложими в практиката на художниците-педагози в съвременното образование. Разработеният модел спомага за усъвършенстване на методическите дейности на учителите по изобразително изкуство общообразователните и художествени училища, като им предоставя необходимите познания и инструментариум за дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство за V и VI клас, което е и в унисон със съвременните Учебни програми.

V. Публикации и участия в научни форуми:

Ас. Камен Мариус Теофилов има необходимия брой публикации по темата на дисертационния си труд:

1. 2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Креативността и креативните прояви като аспект на новите учебни програми за 5. и 6. клас на средното училище. –В: Сборник с научни трудове от Пътуващ семинар „Иновации в образованието” на ШУ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2017.

2.2017г. -Теофилов 2017: Теофилов, К. Някои приложения на програмата Photoshop в часовете по изобразително изкуство в средното училище. –В: Сборник с доклади от Научната конференция „Иновации в образованието“ на ПФ на ШУ „Епископ КонстантинПреславски”, Шумен, 2017.

3. 2015г.-Теофилов 2015: Теофилов, К. Психологически аспекти на творческия процес. –В: Годишник на ШУ „Епископ Константин Преславски” (25 –27.09.2015), Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски”, 2015, с. 542–546.

VI. Заключение:

След запознаване с представения отас. Камен Мариус Теофилов дисертационен труд на тема „*Активизиране на креативността на учениците от V и VI клас чрез дигитална обработка на фотографски изображения в обучението по изобразително изкуство*“, автореферата и публикациите на кандидата, както и извършеният от мен анализ върху значимостта на съдържащите се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята обща **положителна оценка**. Считаю, че представеният дисертационен труд на ас. Камен Мариус Теофилов **отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ**.

В заключение, **предлагам наас. Камен Мариус Теофилов да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”** по научната специалност 05.07.03. Методика на обучението по изобразително изкуство, в

научна област 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... и **препоръчвам** на уважаемото Научно жури да изготви **Доклад-предложение** до Факултетния съвет на ПФ за **присъждане на научната степен „доктор” на ас. Камен Мариус Теофилов.**

Изготвил становището:

(проф. д-р Благомир Папазов)

09.09.2018 г.

гр. Шумен